

*Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs
en van de Overgangswet W.V.O.*

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG
(Ingezonden 9 januari 1973)

Nr. 6

(De vroegere stukken zijn gedrukt
in de zitting 1971-1972.)

In antwoord op de opmerkingen van de leden van de fracties van de P.v.d.A. en D'66 delen de ondergetekenden mee dat er geen reden was om in dit wetsontwerp maatregelen op te nemen voor het toekennen van onderwijsbevoegdheid aan bezitters van kandidaats- en baccalaureaatsgetuigschriften omdat artikel 110 van de Overgangswet W.V.O. de basis biedt om bij beschikking, de Onderwijsraad gehoord, onderwijsbevoegdheid toe te kennen. Uit een onderzoek naar de mogelijkheid om aan het bezit van kandidaatsgetuigschriften onderwijsbevoegdheid te verbinden is gebleken dat er belangrijke bezwaren tegen verlening bestaan. De ondergetekenden zijn van oordeel dat voor die bezitters van een kandidaatsgetuigschrift die – vertrouwend op een positieve passage in enkele departementale circulaires omtrent hun onderwijsbevoegdheid – in hun levensonderhoud zijn gaan voorzien door een werkring bij het voortgezet onderwijs te aanvaarden, een regeling moet worden getroffen. De ondergetekenden streven er naar dat deze regeling in het huidige schooljaar tot stand komt.

Omtrent het verlenen van onderwijsbevoegdheid aan bezitters van baccalaureaatsgetuigschriften worden nog adviezen ingewonnen.

Een situatie die de ondergetekenden bij voorbeeld voor ogen staat bij het beperken van onderwijsbevoegdheden is de volgende – dit in antwoord op een verzoek van dezelfde leden. Wanneer dank zij de nieuwe lerarenopleiding de tweedegraads akte wiskunde behaald kan worden, dan zal aan deze akte onderwijsbevoegdheid worden verbonden voor het vak wiskunde voor scholen die tot de tweede- en derdegraadssector worden gerekend. Dit betekent dat geen onderwijsbevoegdheid voor scholen van de eerstegraadssector, zoals scholen voor h.e.a.o., wordt verkregen. Nu bepaalt de Overgangswet W.V.O. op historische gronden dat de bezitter van de akte M.O.-A wiskunde ook onderwijsbevoegdheid heeft voor deze scholen (nr. 73 van de bijlage van de Overgangswet W.V.O.). Het komt de ondergetekenden voor dat er dan aanleiding is te bepalen dat in het vervolg aan de M.O.-A akte wiskunde geen onderwijsbevoegdheid voor scholen voor h.e.a.o. verbonden is.

Deze bepaling kan echter op verschillende wijzen worden uitgewerkt:

a. in deze zin dat aan de akte verkregen na een bepaald tijdstip (b.v. hetzelfde tijdstip waarop voor het eerst een tweedegraads akte wiskunde verkregen kan worden) geen onderwijsbevoegdheid voor het h.e.a.o. verbonden is. Ieder die een akte heeft die vóór die datum is uitgereikt, blijft dan bevoegd voor het h.e.a.o.;

b. in deze zin dat de akte ongeacht wanneer die verkregen is of zal worden, geen bevoegdheid voor het h.e.a.o. geeft. In dit laatste geval zal echter deze beperking in ieder geval niet gelden voor de bezitter van de akte die in de vijf jaren voorafgaande aan het tijdstip waarop de ministeriële beschikking in werking treedt, op grond van deze akte onderwijs aan een h.e.a.o.-school heeft gegeven.

Een andere situatie waarin de ondergetekenden toepassing van de voorgestelde beperkingsmogelijkheid voor ogen staat, is

die waarin door de instelling van (staats) diploma's voorzien wordt in een behoefte waarin voorheen door verenigingsdiploma's werd voorzien. Dit doet zich voor bij de staatsdiploma's handvaardigheid (handenarbeid) A en B en de diploma's voortgezette studie handenarbeid. Deze laatste worden genoemd onder de nummers 201, 202 en 203 van de bijlage van de Overgangswet W.V.O. Het ligt voor de hand met betrekking tot deze diploma's een beperking aan te leggen in de trant van „mits uitgereikt vóór 1 augustus 1976”.

De ondergetekenden delen de mening dat bij verandering van de inhoud van een vak in de eerste plaats gedacht moet worden aan her- en bijscholing voor de leraren in dat vak. Dit wil echter nog niet zeggen dat bijscholing en een beperking van de onderwijsbevoegdheid elkaar uitsluiten. Als namelijk deze wijziging essentieel is, dan kunnen de ondergetekenden zich voorstellen dat de bevoegdheid van hen die nog onderwijs moeten gaan geven in dat vak, beperkt wordt door de restrictie „mits de betrokken bijscholingscursus is gevolgd”. In het verleden is een soortgelijke constructie gevolgd bij nr. 134 van de Overgangswet W.V.O., namelijk bij de volledig bevoegde onderwijzer, die een applicatiecursus gevolgd moet hebben wil hij bevoegd worden voor aardrijkskunde enz.

De vraag „wat toekomstige bezitters van N-akten te wachten staat, die immers niet onder de garantie van artikel 109 van de Overgangswet W.V.O. vallen”, ziet naar de mening van de ondergetekenden er aan voorbij dat artikel 109 op zich zelf in het verband van de eventuele beperkingen geen enkele rechtstreekse rol speelt. In de memorie van toelichting is alleen melding gemaakt van artikel 109 omdat de garantiagedachte die de wetgever in artikel 109 heeft vastgelegd, in dit wetsontwerp is overgenomen in het voorgestelde tweede lid van de artikelen 108 en 111. De aanleiding tot het aanbrengen van beperkingen in de onderwijsbevoegdheden zal altijd gelegen zijn in het feit dat het onderwijs er mee wordt gediend. Aan de andere kant moet rekening gehouden worden met hen die reeds een onderwijsbevoegdheid bezitten. Bij het nemen van een beslissing zullen beide belangen moeten worden afgewogen. De garantieregeling waartoe de wetgever bij deze afwijking – blikkende uit artikel 109 van de Overgangswet W.V.O. – destijds is gekomen, achten de ondergetekenden ook nu nog juist. Zij zien dan ook geen aanleiding de door de hier aan het woord zijnde leden voorgestelde ruimere garantieregeling over te nemen. Voor het overige zijn de door deze leden aangegeven verbeteringen in de tekst aangebracht.

Naar aanleiding van de bij de tot de fractie der V.V.D. behorende leden gerezen vragen ten aanzien van de voorgestelde wijziging van artikel 40 van de Wet op het voortgezet onderwijs mogen de ondergetekenden het volgende opmerken.

Het huidige artikel 40 spreekt over de wijze waarop aan verenigingen van het aan de scholen verbonden personeel gelegenheid wordt gegeven hun gevoelens te doen kennen. Arti-

kel 125, eerste lid onder *k*, van de Ambtenarenwet 1929 bevatte ten aanzien van verenigingen van ambtenaren vóór de wetswijziging van 1967 eenzelfde zinsnede. De wetswijziging van 1967 beoogde artikel 125, eerste lid onder *k*, in overeenstemming te brengen met de op het stuk van plegen van overleg met de ambtenarenorganisaties bestaande situatie. Het inzicht was gerijpt, dat voor het voeren van een verantwoord personeelsbeleid bij de overheid een ruime inspraak van de ambtenarenorganisaties over het gehele terrein van dit beleid onontbeerlijk is. De terminologie overleg plegen met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids-personeel bracht dit beter tot uitdrukking.

De voorgestelde wijziging van artikel 40 van de W.V.O. beoogt eenzelfde aanpassing aan de bestaande situatie als de wijziging van artikel 125, eerste lid onder *k*, van de Ambtenarenwet 1929 in 1967 en op dezelfde gronden.

In antwoord op de vraag welke de consequenties zijn van de voorgestelde wijziging voor artikel 40 ter zake van de toegangsregeling tot het Georganiseerd Overleg merken de ondergetekenden op, dat deze wijziging de toegangsregeling zoals die is neergelegd in het Besluit G.O.-onderwijs onverlet laat.

Het is de ondergetekenden niet duidelijk op welke onduidelijke situatie met betrekking tot artikel 19 deze leden het oog hebben. Op de vraag van deze leden hoe voorzien gaat worden in een formele rechtspositieregeling voor deze tak van onderwijs kunnen de ondergetekenden mededelen, dat zodra de salarishoofdstukken in het Rechtspositiebesluit W.V.O. zijn opgenomen – verwacht mag worden dat dit in het begin van 1973 zal gebeuren – de omvangrijke rechtspositieregeling praktisch volledig ook formeel haar beslag heeft gekregen.

In antwoord op de vragen van de leden, behorende tot de fractie van het G.P.V., met betrekking tot het godsdienstonderwijs kan de eerste ondergetekende mededelen dat in april 1972 overleg heeft plaatsgevonden over deze problematiek met vertegenwoordigers van de Nederlandse Katholieke Schoolraad, de Nederlandse Protestants Christelijke Schoolraad, de Hervormde Raad voor de Zaken van Kerk en School, het Humanistisch Verbond afdeling Onderwijs, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Stichting Algemene Bonden van Scholen. De voortzetting van dit overleg, die oorspronkelijk gepland was in dit najaar, zal in januari plaatsvinden. In verband hiermede zijn op dit moment geen voorstellen tot wetswijziging te verwachten.

*De minister van onderwijs
en wetenschappen,*

C. VAN VEEN.

De minister van landbouw en visserij,

BOERSMA.